CÂTE ENCICLOPEDII BROCKHAUS POATE SUPORTA ORGANISMUL UMAN?

Mihail Bulgakov

În orăşelul de provincie V., bibliotecarul cel nepăsător şi leneş tăia frunză la câini împreună cu alţi colegi de aceeaşi teapă şi nici nu-i trecea prin minte să răspândească lumina cărţilor printre oamenii muncii.

Un tânăr muncitor – om ambiţios, ce ţintea să intre la o facultate – a îndrăznit să tulbure pacea cerească a bibliotecarului şi să-l roage să-i recomande ceva de citit. Indolentul şoarece de bibliotecă, voind să scape o dată şi pentru totdeauna de el, i-a împărtăşit că „toată cvintesenţa lumii" este cuprinsă în *Enciclopedia Brockhaus*.

Drept urmare, muncitorul a început să citească marele *Brockhaus*. A început cu litera A.

E o minune că a ajuns până la cel de-al cincilea volum (*Banqui-Berger*).

Însă ce-i drept e drept: încă pe vremea când citea cel de al doilea volum i-a pierit pofta de mâncare, faţa i s-a alungit şi a devenit distrat. Când a schimbat volumul deja citit cu următorul, l-a întrebat oftând cu obidă pe hoţomanul cultural din spatele baricadei de cărţi prăfuite: Oare mai sunt multe?

Pe când a ajuns la cel de-al cincilea volum, au început să i se întâmple tot felul de chestii ciudate. De exemplu, pe strada mare a orăşelului, la intrarea atelierului BANA, l-a zărit, ziua în amiaza mare, pe Abul-Abbas-Ahmed-Ibn-Mahomet-Otman-Ibn-Alit, celebrul matematician arab, cu un turban alb pe cap.

Tânărul şi atât de cumsecadele lăcătuş s-a scufundat într-o neagră tăcere pe parcursul întregii zile când i s-a năzărit că-l vede pe arab (autorul fundamentalei „*Talme-Amal-Al-Hisop*") şi a realizat că ar trebui să ia o scurtă pauză, aşa că n-a citit niciun rând în plus până la căderea serii. Aceasta nu l-a ferit de un coşmar înfiorător, căci în liniştea nopţii a mai primit alte două vizite: mai întâi şi-a prezentat omagiile Eduard Banks, spiritul progresist care a pregătit terenul pentru constituirea Ligii Hamseatice, iar apoi însuşi Dimitri Nikolaevici Bantis-Kamenski, şeful cancelariei din gubernia Smolensk.

Toată ziua l-a durut capul îngrozitor. N-a mai citit nimic. Dar peste câteva zile a reluat lectura: a citit, de-a dracului! articolele rezervate lui Banovangison, Bniumason, Bonniers de Biguiren, precum

şi celor doi Boniacavalo: o persoană de pe vremea lui Pazvante şi un oraş.

Fulgerul a izbit când a ajuns la aparent atât de nevinovatul Baranovski. Întrucât deja amintitului Baranovski îi reveneau nouă persoane: Vladimir, Vojehek, Ignati, Stepan, Jan – de două ori, restul fiind Mieczysław, Bolesław şi Bogusław.

În mintea nefericitei victime a infamului bibliotecar a început să scârţâie o rotiţă.

— Citesc ce citesc, mărturisi el corespondentului de presă, cuvintele nu sunt grele: Mieczysław, Boguslav şi nici să mă tai nu mai ştiu cine. Dar cum închid cartea, parcă toate-şi iau zborul din căpăţâna mea. Îmi amintesc un singur lucru: Madrian. Mă întreb: de unde şi până unde Madrian? Pe pagina din stânga sunt doi Baranieczki. Un Adrian şi un Marian. Numai că pe al meu îl cheamă Madrian.

Şi ochii i se umplură de lacrimi.

Corespondentul de presă i-a smuls enciclopedia din mână şi a pus capăt nemilosului experiment. Şi i-a dat sfatul înţelept de a uita urgent tot ce a citit, apoi scris o glosă plină de fiere despre bibliotecarul cu pricina. În filipica sa a folosit, limitându-se strict la termenii cuprinşi în amintita lucrare enciclopedică, expresii ca: stăncuţă mahmură, năpârcă indolentă, adică, cu alte cuvinte, l-a asemuit buretelui şerpesc (*Amanita muscaria L.*).

În româneşte de Györfi-Déak György